

**Силабус навчальної дисципліни
«АРТТЕРАПІЯ»**

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Кількість кредитів: 5 / 150 год.

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, практичні, семінарські заняття

Назва курсу	АРТТЕРАПІЯ
Електронна версія курсу	

Коротка анотація курсу. *Мета навчальної дисципліни передбачає ознайомлення й практичне навчання майбутніх психологів із різними напрямками арттерапії, формування системи теоретико-практичних навичок організації і проведення психологічного консультування із використанням арттерапевтичних технік.*

Завдання навчальної дисципліни полягає у: засвоєнні дефініцій: «психотерапевтичний процес», «арттерапія», «техніки арттерапії», «проективний малюнок», «ізоміотерапія», «мандалотерапія», «колаж», «піскотерапія», «музикотерапія», «глинотерапія», «бібліотерапія», «танцювально-рухова терапія», «тілесно-орієнтована терапія», «казкотерапія», «лялькотерапія», «фуд-арттерапія», «фототерапія», «метафоричні асоціативні картки»;

усвідомленні впливу арттерапевтичних психокорекційних технік на психоемоційний стан клієнта; можливостей засобів арттерапії по бачити свої проблеми з боку, тим самим отримуючи шляхи їх вирішення; у вирішенні запитів наповнення та ресурсу; що у процесі створення творчого продукту задіюються ті ділянки мозку, які мало використовуються в повсякденному житті, це дає змогу розкрити більше варіантів вирішення запиту, подивитися на нього з різних кутів і знайти найкращий варіант; відпрацюванні навичок використання різноманітних арттерапевтичних технік під час запитів щодо роботи з травмою; втратою; кризовими станами; внутрішніми й міжособистісними конфліктами; постстресовими, невротичними та психосоматичними розладами, ПТСР; екзистенційними та віковими кризами; страхом; впевненістю в собі; тривогою; складними медичними діагнозами; депресіями; питаннями сепарації тощо; попередженні психотравматичних наслідків; розвиткові прогнозування, корекції поведінки клієнтів, спираючись на прояви та продукти арт-діяльності, навичок релаксації, шляхом освоєння арт-терапевтичних методів, навичок саморефлексії, емпатії, професійної самосвідомості та професійної етики, а також власного творчого потенціалу та здатності реалізації творчого підходу до вирішення професійних завдань.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
Тема 1	Теоретико-методологічні основи застосування методів арттерапії
Тема 2	Основні напрями і форми арттерапевтичної роботи
Тема 3	Діагностичні можливості арт-терапії. Використання проективного малюнку у корекційній роботі з дітьми
Тема 4	Терапія дітей та підлітків. Пісочна терапія
Тема 5	Музикотерапія
Тема 6	Бібліотерапія
Тема 7	Танцювальна терапія
Тема 8	Казкотерапія
Тема 9	Лялькотерапія
Тема 10	Метафоричні асоціативні картки

2. Формат курсу: Очний, Змішаний

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни

Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, у т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема в наслідок війни).

Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

4. Результати навчання:

Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Знати, розуміти сутність психологічних особливостей та поведінки особистості, застосовувати оптимальні форми професійної взаємодії.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	6 год.
практичні заняття	38 год.
семінарські заняття	6 год.
самостійна робота	97 год.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – комп'ютерні навчальні програми, дистанційні курси, комп'ютерне забезпечення на платформі MOODLE ДПУ

Неформальна освіта: передбачена

6. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 3 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ / Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література

Основна:

1. Ільченко І. С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. Умань: Видавничополіграфічний центр «Візаві», 2019. 150 с.
2. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
3. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій: навчальний посібник. Київ: Цент учбової літератури. 2018. 288 с.
4. Психолого-педагогічна допомога особистості засобами арттерапії: міжнародна колективна монографія / за заг. ред. Т. А. Ткачук, Н. О. Бочаріна. Переяслав (Київ.обл.): Домбровська Я. М., 2020. 237 с.
5. Теорія і практика арт-терапії : навчально-методичний комплекс: уклад. І. В. Бабій. Умань, Алмі. 2021. 75 с.

Допоміжна:

1. Артпедагогіка в роботі з дітьми дошкільного віку: методичні рекомендації до семінарських, практичних занять та самостійних робіт для здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта / уклад. С. О. Мілішук. Луцьк: Вежа Друк, 2022. 76 с.
2. Вознесенська О. Лялькотерапія: особливості та ризики використання ляльки в терапії. Простір арт-терапії. 2018. Вип. 1 (23). С. 12–25. 8. Войцеховська О. В. Піскова терапія як форма психологічної допомоги дітям та дорослим. «Молодий вчений». №4 (56), 2018. С. 634-637.

3. Дубринська О. М. Арт-терапія – шлях до розвитку життєвих навичок дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник. Кривий Ріг, 2020. 77 с.
4. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
5. Лаврентьев О., Головащенко Р., Крупеня С., Гулай В., Довженко Ю. Танець як форма психологічного розвантаження. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія
6. Магдисяк Л. І. Казкотерапія в психологічному консультуванні дітей та дорослих: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 152 с.
7. Максименко Д. С. Різнокольорове дитинство: ігротерапія, казкотерапія, ізотерапія, музикотерапія. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 192 с.
8. Марценюк М.О. Терапевтичні можливості бібліотерапії як сучасного методу психологічної допомоги /Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія» Том 31 (70) № 4, 2020. Вид дім «Гельветика». 278 с.
9. Туркова Д. М. Метафоричні асоціативні карти як візуально-нарративний стимул для психолінгвістичного аналізу діалогу з тілесним Я. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Херсон, 2020. С. 63-71.
10. Федій О.А. Лялькотерапія у професійній діяльності педагога. Постметодика. 2019. № 1 (85). С. 46–50.
11. Черноус Т. Ю., Каламаж В. О. Активация стресс-переблорюваних стратегій майбутніх учителів початкових класів засобами музики. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, червень 2022. № 15. С. 62–71.
12. Шебанова В. Метафоричні асоціативні карти в роботі психолога. Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології", (50), 2020. С. 289–307.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. URL: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia/tom-14/tom-14-vipusk-1>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. URL <http://dnpb.gov.ua/ua/>
3. Реєстр тестових методик України. URL : <https://vpa.org.ua/test-committee/reestr-testovih-metodik-ukrayni/>
4. Простір арттерапії: місце особистості в часи суспільних трансформацій: матеріали XIX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 17–18 червня 2022 р.) / [за наук. ред. О.Л. Вознесенської, О.М. Скарп]. Київ, 2022. 203 с. URL: <https://www.academia.edu/81716569?fbclid=IwAR2C9DuNl8jwRXGNs16gRt2PqUaClrFKG48VLXRcPT11pBVKfsVnWvGnMdY>

Міжнародні видання:

1. Art therapy - a unique resource for personal development. URL: 2020-1-LT02-KA205-006670. [emetrium.ro/wp-content/uploads/2022/02/Ebook-Art-Therapy-a-unique-resource-for-personaldevelopment.pdf](https://www.emetrium.ro/wp-content/uploads/2022/02/Ebook-Art-Therapy-a-unique-resource-for-personaldevelopment.pdf)
2. Canadian Art Therapy Association. (2020). What is art therapy? URL: <https://www.canadianarttherapy.org/what-is-art-therapy> [Google Scholar]
3. Springham, N., & Huet, V. (2020). Facing our shadows: understanding harm in the arts therapies. International Journal of Art Therapy, 25(1), 5–18. URL: <https://doi.org/10.1080/17454832.2020.1719168> [Taylor & Francis Online], [Google Scholar]